

03 | 2020

-SOS-

MAGASINET

Utgitt av SOS-barnebyer

Kampen
mot vold
SIDE 4

Lockdown-
generasjonen
SIDE 12

Fadder-
møtet
SIDE 16

Betydningen av en klem

SIDE 17

**SOS
BARNEBYER**
Et trygt hjem for alle barn

INNHold 03 | 2020

Når det tryggeste stedet er det farligste SIDE 4	Endelig trygg SIDE 8		Ungdom uten familie sliter på arbeidsmarkedet SIDE 12
Vi møter Sissel Aarak SIDE 10	Faddermøtet SIDE 16		
Spørsmål og svar SIDE 16	Fotoreportasje: Betydningen av en klem SIDE 17	Stort og smått SIDE 20	24 timer i Peru SIDE 22

Av hensyn til personvernet er navnene til barna i artiklene i SOS-magasinet endret.

4 FAKTA OM PSYKISK HELSE

SOS-barnebyer jobber med å styrke psykisk helse og omsorgskapasitet hos foreldre i risikofamilier slik at barn ikke mister omsorg. Men visste du dette?

Nær 1 av 10 barn i verden vokser opp i en ustabil omsorgssituasjon. Forskning viser at med riktige tiltak, jo tidligere jo bedre, er det mulig å bygge psykisk kapasitet både hos foreldre og barn.

En tredjedel av verdens helsetap skyldes psykiske lidelser som angst og depresjon. Blant mennesker under 44 år er psykiske lidelser den største årsaken til helsetap.

Psykisk helse henger tett sammen med fattigdom. Tre av fire som rammes av psykiske lidelser bor i utviklingsland eller land i kriser.

Til tross for at befolkningens «mentale kapital» er samfunnets viktigste ressurs, går bare 0,5 prosent av verdens helsebistandsmidler til psykisk helse.

@SOS_barnebyer

Følg oss på Facebook, Instagram og Twitter

Mer enn en milliard barn og unge står fortsatt uten skolegang etter koronapandemien. De må tilbake på skolebenken! Vi håper @erna_solberg og regjeringen plukker opp ballen.

18. juni

Barn burde få leve som barn! Koronapandemien, usikker verdensøkonomi og tiltak som stengte skoler fører til at barna tvinges til barnearbeid. På verdensdagen mot barnearbeid ber vi norske myndigheter om å styrke innsatsen mot utnyttelse av barn.

12. juni

SOS-magasinet utgis av Stiftelsen SOS-barnebyer Norge. Mariboes gt. 13, PB 733 Sentrum, 0105 Oslo. E-post: sos@sos-barnebyer.no Telefon: 23 35 39 00

Ansvarlig redaktør: Sissel Aarak Redaktør: Maarika Wellnitz Design og layout: Svoel Trykk: Stibo Complete Opplag: 85 000 Forsidefoto: Lars Just Red. avsluttet: 30.06.2020 Kontonr.: 8380 08 73730 www.sos-barnebyer.no

Omslaget rundt magasinet er produsert med 85 prosent fornybar biobasert råvare. Dermed bevares miljøet gjennom lavere Co2-utslipp. Den er gjenbrukbar og 100 prosent resirkulerbar.

En milliard tomme skolepulter

2020 var året da mange norske elever for alvor lærte seg å sette pris på muligheten til å gå på skolen hver dag. Å få barna tilbake på skole og i barnehagen, var høyt prioritert da samfunnet åpnet opp igjen etter nedstengingen i vår.

Mens skolebarn i Norge akkurat har tatt fatt på et nytt skoleår, møter barn i de hardest rammede landene fremdeles stengte skoledører på grunn av koronapandemien. UNESCOs oversikt viser at så mange som en milliard skolepulter vil stå tomme.

Skolegang og utdanning er veien til utvikling for både enkeltmennesker og samfunn. For mange barn betyr stengte skoler og tapt læring også en tapt mulighet til å løfte seg selv ut av fattigdom. Erfaringer fra tidligere kriser viser også at jo lenger skolene er stengt, jo mindre sannsynlig er det at barn fra marginaliserte familier vender tilbake. Flere barn blir tvunget ut i arbeid når foreldre ikke klarer å skaffe nok inntekt til å forsørge familien. Når et stort antall familier verden over har mistet inntekt som følge av nedstenging av samfunnet, er det all grunn til å frykte at mange flere barn blir utnyttet og ofre for moderne slaveri fordi familien ikke har mulighet til å forsørge dem.

Tapt skolegang er mer enn bare tapt undervisning. For mange barn er skolen også det stedet de får dagens eneste måltid, sosialisering og emosjonell støtte, og i verste fall det eneste stedet de er trygge. Vold i familien er et utbredt globalt problem. Stengte skoler og hjemmeholering øker kvinners og barns risiko for å bli utsatt for fysisk og psykisk vold. Tall fra Peru viser at antall henvendelser til hjelpetelefoner har økt med 38 prosent fra januar til

FOTO: PAAL AUDESTAD

“
Tapt skolegang er mer enn bare tapt undervisning.
”

april. Landet har store utfordringer med familievold, og så mye som 90 prosent av mennene innrømmer å ha vært voldelige mot partnere eller barn.

For barn som går glipp av skolegang eller lever med økt risiko for vold er ikke selve koronaviruset det farligste. Det er konsekvensene som følger i kjølvannet. Vi kan ikke åpne stengte skoledører. Men gjennom å bedre forholdene for utsatte familier, endre holdninger til oppdragervold og sørge for oppfølging av barn som mister undervisning, kan vi bedre hverdagen for barna og gjøre veien tilbake til skolebenken kortere.

Sissel Aarak

FUNGERENDE
GENERALSEKRETÆR

Hovedsamarbeidspartnere:

aktiv.

OBOS

MARS
norge

espira
KUNST- OG KREATIVEHAGEN

Hovedbidragsytere:

STIFTELSEN
BALDER

GRIEG FOUNDATION

Norad

FAGFORBUNDET

Bedriftspartnere:

Apollo, IDÉ House of Brands

Når det tryggeste stedet er det farligste

For mange barn er det ikke alvorlig sykdom eller økonomiske nedgangstider som er de største truslene med koronapandemien. Det er volden de blir utsatt for hjemme. Og den forsvinner ikke med pandemien heller.

Tekst Torunn W. Gilje

Covid-19 har ført til høye dødstall, nedstenging av land etter land og en verdensøkonomi i krise. Pandemien har ifølge WHO store konsekvenser for folks mentale helse, i tillegg til å føre til en alvorlig økning i fattigdom. For svært mange familier som allerede i utgangspunktet var i en vanskelig livssituasjon, har det gått fra galt til verre. Og verst går det ut over barna.

Når hjemmet er det farligste stedet

For mange barn er det å være mye ute av hjemmet en redning i hverdagen. Skole, venner og aktiviteter skjerner dem fra et utrygt hjem. På alle

kontinenter har lockdown, som følge av korona, ført til arbeidsledighet og bortfall av inntekter, skoler er stengt og både barn og voksne tvinges til å holde seg mest mulig innendørs. Det får katastrofale konsekvenser for barn og kvinner som allerede bor i hjem med vold eller lever i familier så hardt presset av pandemien at det gir seg utslag i vold.

Økning av vold

I Peru har tilfeller av vold i hjemmet økt som følge av koronapandemien ettersom familier er tvunget til å holde seg innendørs. I løpet av de tre første månedene av nedstengingen av landet, som skjedde 10. mars, mottok

de nasjonale krisetelefonene for vold i hjemmet over 30 000 henvendelser, forteller Stephany Orihuela, spesialist på barns beskyttelse i SOS-barnebyer i Peru.

– Usikkerhet og økonomiske bekymringer og stress får ofte utløp gjennom vold. Smittevernsrestriksjoner, isolasjon og karantene begrenser mulighetene for å slippe unna, og familien må leve med denne volden. Jeg er bekymret for at dette vil gjøre ubotelig skade på dem som blir utsatt for den.

Store negative konsekvenser

I Peru estimeres det at 70 prosent av barn som kommer i kontakt med sosiale tjenester, har vært utsatt for

Stengte skoler og hjemmeisolering øker barns risiko for å bli utsatt for fysisk og psykisk vold.

psykisk eller fysisk vold på hjemmebane. Bare i fjor ble mer enn 400 000 tilfeller av vold i hjemmet rapportert – ett av de høyeste tallene i Latin-Amerika. Så når volden øker, betyr det at svært mange barn blir rammet.

– Vold i hjemmet har store negative konsekvenser for barna, følelses- og adferdsmessig, de gjør det dårligere på skolen og har stor fare for å kopiere volden de lærer hjemme, sier Orihuela.

ØKT VOLD SOM FØLGE AV KORONA

- Fordi flere må være hjemme, øker også forekomsten av vold i hjemmet. Flere barn utsettes også for overgrep på internett, sier FN.
- Spanske og franske apotek innførte kodeord kvinner kan bruke for å varsle politiet om at de opplever vold på hjemmebane.
- I Rio de Janeiro i Brasil har vold i nære relasjoner økt med 50 prosent siden byen startet nedstengning.
- I Storbritannia har økning på henvendelser til krisetelefoner økt med 25 prosent.
- Anmeldelser av vold i nære relasjoner har i Frankrike økt med mellom 32 og 36 prosent.
- I Norge gikk antall bekymringsmeldinger til barnevernet ned under lockdown, fordi det ble færre arenaer hvor man kan oppdage tegn på familievold.

FOTO: SOS-BARNEBYER

– Bak de høye voldstallene i Latin-Amerika ligger det flere strukturelle årsaker, sier Stephany Orihuela i SOS-barnebyer.

FOTO: UIO

– Debatten om mannsrollen er nesten fraværende. Å slenge slibrige kommentarer etter jenter hører med til det å være mann – å ta sin del av husarbeidet gjør det ikke, sier professor Benedicte Bull.

► Skyldes ikke bare korona

Latin-Amerika er en region med et utbredt problem med vold i nære relasjoner. De høye voldstallene skyldes ikke bare den ekstraordinære situasjonen. Det er også andre, mer strukturelle årsaker til at vold er spesielt utbredt i Latin-Amerika, forklarer Stephany Orihuela.

– I de fleste tilfellene har mødre selv vokst opp med vold i hjemmet, og ser på det som det normale. De føler seg allerede underdanige, har lav selvfølelse og griper dermed heller ikke inn.

Machokultur

Hun får støtte av professor ved Senter for utvikling og miljø, Benedicte Bull.

– Vold mot barn øker selvsagt av ytre stressfaktorer som ustabile arbeidsforhold – økt uforutsigbarhet for de voksne, skaper større utrygghet for barna. Samtidig vet vi at en av de grunnleggende årsakene til vold i hjemmet i Latin-Amerika er macho-kulturen. Erketradisjonelle kjønnsroller og en forventning om hvordan kvinner og menn skal være, har tradisjonelt preget latinamerikanske land hvor en tredjedel av alle

kvinner sier de har opplevd vold fra sin partner, sier Bull.

Vold tross likestilling

Og det er et paradoks at vold og trakassering av kvinner fremdeles er så utbredt til tross for at regionen har gjort store fremskritt på likestilling. Antall barnefødsler per kvinne har gått ned, jenter får i like stor grad som gutter utdanning, mange flere kvinner tjener penger selv og lønnsgapet mellom kvinner og menn er mindre. En forklaring på at vold i hjemmet, mot både kvinner og barn, fremdeles er så utbredt, er ifølge Benedicte Bull at

..... “
Rundt 90 prosent av fedrene som er med, forteller at de har vært voldelige mot partneren og barna sine.
 ”

FOTO: MONICA STRØMDAHL

I «Aktivt farskap» jobber SOS-barnebyer med å endre tankesett og reaksjonsmønstre, gir fedre verktøy de kan bruke i hverdagen og i samspillet hjemme, og skaper en større bevissthet rundt hva det vil si å ha et sunt familieforhold.

FOTO: MONICA STRØMDAHL

- likestillingen ikke har ført med seg et attraktivt alternativ for menn til den tradisjonelle machorollen.
- Med noen få unntak finnes det minimalt med debatt om mannrollen og hvordan den må endres for å tilpasses en mer likestilt kvinners rolle. Å slenge slibrige kommentarer etter jenter på gata hører med til det å være mann i mange miljøer – å ta sin del av husarbeidet gjør det ikke, sier Bull.

Mangler rollemodeller

Det er derfor vanskelig for menn å skape seg en mannsidentitet som er uavhengig den rigide machorollen, og mer tilpasset likestilling. De har selv vokst opp med tradisjonelle kjønnsrollemønstre, at familievold er «normalt» og at far er fraværende som omsorgsperson. Mange unge menn i denne regionen mangler gode rollemodeller for hva det vil si å være en tilstedeværende og trygg partner og far.

Endrer manns- og papparollen

For å endre den negative spiralen av vold og fravær og gi flere barn et bedre og tryggere oppvekstmiljø, har SOS-barnebyer i Peru startet fedreprogrammet «Aktivt farskap». Målet er å redefinere maskulinitet og papparollen, og det legges spesielt vekt på å en bevisstgjøring om hvor skadelig oppdragervold er for barn, at det i stor grad påvirker barns selvfølelse negativt og er noe som går i arv. I 2019 gjennomførte flere enn 300 fedre dette programmet, forteller Stephany Orihuela i SOS-barnebyer.

– Rundt 90 prosent av fedrene som er med, forteller at de har vært voldelige mot partneren og barna sine. Gjennom dette programmet jobber vi med å endre tankesett og reaksjonsmønstre, vi gir dem verktøy de kan bruke i hverdagen og i samspillet hjemme, og skaper en større bevissthet rundt hva det vil si å ha et sunt familieforhold. Vi ser at dette hjelper dem med å endre måten de møter både barna og partneren sin. Aktivt farskap utgjør en stor forskjell, og vi ser at fedrene i stor grad ønsker og velger å endre adferd, sier Orihuela. ■

Endelig trygg

I Peru anser én av tre foreldre vold som en nødvendig del av oppdragelsen. Sju av ti barn blir utsatt for eller er vitne til vold i hjemmet, og familievold er en av de viktigste årsakene til at barn må flytte fra familien sin. Mia er en del av den statistikken.

Mia og søsknene hennes ble utsatt for vold av stefaren. I mange tilfeller gjør tradisjonelt kjønnsrollemønstre, erfaringer fra egen oppvekst eller livssituasjon at mødre ikke klarer, eller ikke har vilje eller mulighet til å beskytte barna. For Mia og søsknene ble hjemmet, som skal være et trygt sted for alle barn, det farligste stedet de kunne være.

Støtte i hverdagen

Som den eldste følte Mia ansvar, og til slutt fikk hun meldt fra om forholdene de levde under. Mor og stefar ble fratatt omsorgen, og de tre barna flyttet til besteforeldrene, langt unna barndomshjemmet.

Hos bestemor og bestefar får Mia og søsknene vokse opp i et hjem uten vold. For at besteforeldrene skal kunne klare omsorgsoppgaven for tre barn, er de en del av SOS-barnebyers familieprogram.

Barna er med på en skolefritidsordning som SOS-barnebyer driver i det lokale sosialsenteret. Her får de hjelp med lekser, et måltid og tid og mulighet til å leke og drive med aktiviteter. Hele familien får psykososial støtte og samtaler med fagpersonell. Barna trenger hjelp for å bearbeide de traumatiske opplevelsene de har vært utsatt for, og besteforeldrene har noen de kan prate med og få gode råd fra i omsorgsoppgaven de har overtatt.

På sosialsenteret arrangerer også SOS-barnebyer ulike typer workshops for omsorgspersonene som er med i familieprogrammet. De omhandler alt fra godt kosthold og riktig ernæring til positiv oppdragelse, uten vold og med fokus på barns behov og rettigheter.

Kjærlighet og trygghet

For Mia er det godt å kunne senke skuldrene, og ikke være redd for at hun eller søsknene skal bli utsatt for uforut-

sigbare voksnes sinne og aggresjon.

– Det er godt å være her. Vi har noen som beskytter oss. Og vi har den kjærligheten og tryggheten mamma ikke kunne gi oss. ■

..... “

Det er godt å være her. Vi har noen som beskytter oss.

..... ”

Mia og søsknene har det bedre nå. De bor hos besteforeldre.

FOTO: MONICA STRØMDAL

FOTO: SYNNE RØNNING

VI MØTER
SISSEL
AARAK

– Oppveksten min har gitt meg et engasjement for barn som ikke får være bare barn

For Sissel Aarak er ikke omsorg og kjærlighet en floskel, men ren fattigdomsbekjempelse.

Tekst *Marte Wenaas*

Mange av dine SOS-kolleger sier at du har et helt eget brennende engasjement for barn. Hvor kommer det fra?

– Dette rører ved et tema som jeg vanligvis ikke pleier å snakke så mye om. Men da jeg selv var barn måtte jeg i alt for stor grad ta vare på meg selv og min lillesøster. Min storesøster var alvorlig syk og lå på et sykehus langt hjemmefra. Derfor var moren vår fraværende i lange perioder og over mange år. Min far jobbet samtidig veldig mye. Det gjorde at jeg tidlig var mye overlatt til meg selv, og måtte ordne ting som en voksen skulle tatt hånd om.

Så døde begge foreldrene mine alt for tidlig av sykdom. Jeg har jo fortsatt å klare meg selv, men jeg skulle ønske de hadde sett meg som voksen. Oppveksten min har nok gitt meg et engasjement for barn som ikke får være bare barn. Jeg kan ikke tenke meg noe viktigere enn at barn skal få omsorg og beskyttelse fra trygge og ansvarlige voksne.

Annerledes barndom, hva har det gjort med deg?

– For meg har det gitt flere utslag. Det har både gitt meg styrke og ærgjerrighet, og en god dose galgenhumor. Jeg er vant til å klare meg selv, og forventer heller ikke at andre skal ordne opp for meg. Men det har også ført til at det sitter langt inne å be andre om hjelp. Jeg tenker at jeg må ordne opp selv og ikke gjøre meg avhengig av andre. Jeg kan gjenkjenne nettopp den utholdenheten i møte med barna som gjør alt de kan for å klare seg selv.

Jeg husker første gang jeg var på et barnehjem da jeg var 20 år. Alt så fint og velstelt ut, men barna manglet en fast omsorgsperson. Jeg forsto ikke kompleksiteten inni barna da, men jeg husker jeg kjente på deres altfor tillitsfulle og umettelige behov for nærhet. Barn trenger en familie, eller i alle fall noe som ligner på en familie.

Hvorfor valgte du nettopp SOS-barnebyer?

– Jeg tenkte stort som ung og gikk den juridiske veien og spesialiserte

BAKGRUNN

Fungerende generalsekretær i SOS-barnebyer Norge

AKTUELL

Brennende engasjert og utålmodig på vegne av de barna som lever i en vanskelig livssituasjon.

meg innen barnerett. Jeg ville jobbe for barns rettigheter, å endre de store tungroddede systemene. Men jeg er utålmodig, og ser at barn vokser opp, mens de voksne skal utrede, diskutere og lage enda nye rapporter, ofte uten handlingskraft. Barnas barndom er nå! De har ikke tid til å vente. En særlig styrke ved SOS-barnebyer er at vi jobber i bredden, både politisk, men også tett på barna i det daglige. Det er i hverdagen endringene oppstår. Selv om utfordringene er mange, skal det ofte langt mindre til enn det man tror for å endre et barns liv. Ikke bare i form av tak over hodet, mat og utdanning, men i form av å skape en hverdag der de har et trygt fang å sitte på og en omsorgsperson som ser dem. Barn er morgendagens voksne som skal drive samfunnet videre. Å legge til rette for en god barndom med omsorg og kjærlighet er ikke en floskel, men ren fattigdomsbekjempelse!

Du sier at jobben SOS-barnebyer gjør er verdens vanskeligste, men viktigste jobb. Hva legger du i det?

– Millioner av barn lever i akutt fare for å miste omsorgen fra sin familie, ikke først og fremst på grunn av omsorgssvikt, men på grunn av fattigdom. Koronapandemien har forverret situasjonen ytterligere. Det finnes ingen quick fix. I Norge har vi et godt utbygget sikkerhetsnett, men dette er ofte ikke realiteten i de rundt 135 andre landene SOS-barnebyer arbeider i. Svært mange land mangler gode systemer for å støtte familier

i krise og det setter barn i en sårbar situasjon. Mange av familiene består av alenemødre eller besteforeldre som både mangler utdanning og inntektsgrunnlag. De lever et liv med begrenset handlingsrom. Å støtte familier og åpne dette handlingsrommet er det viktigste vi kan gjøre for å sikre barna omsorg. Det vanskeligste ved jobben er at behovet er så uendelig mye større enn det behovet vi kan dekke. Det gjør vondt å vite at vi ikke klarer å nå ut til alle. Her må jeg legge til at jeg kan ikke få sagt nok hvor viktig hver eneste en av våre faddere er. De er en bærebjelke i barnas liv.

Er det et møte med barn som har gjort ekstra inntrykk på deg?

– Mange av barna jeg treffer kan ha opplevd det verste et barn kan oppleve, men likevel kjemper de og drømmer videre. Det er sterkt å møte barn med den kontrasten i seg. Jeg har hatt mange møter som har gjort inntrykk, men jeg husker godt en jente på 10 år som jeg traff i fjor på grensen mellom Venezuela og Colombia. Hun var bare litt eldre enn min egen datter. Hun, og hennes familie var på flukt og alt de eide var det de kunne bære med seg. Hun snakket så ivrig, sterkt og drømmende om fremtiden sin og alt hun skulle bli og gjøre. Denne livlige, oppegående jenta har potensiale og drivkraft til å bli hva hun vil, men så er det ingenting rundt henne som er tilrettelagt for at hun skal lykkes i å nå sine drømmer. At hun en dag kanskje vil betraktes som en utgiftspost, og giftes bort ung er vondt å tenke på. Det å jobbe for å bevare den gløden og iboende kraften som barn som henne har i seg, og at de skal få utfolde seg trygt med alt de er, gjør at jeg brenner for denne jobben hver eneste dag. ■

Barnas barndom er nå! De har ikke tid til å vente. En særlig styrke ved SOS-barnebyer er at vi jobber i bredden, både politisk, men også tett på barna i det daglige.

Ungdom uten familie sliter på arbeidsmarkedet

Nedstenging av land verden over kan i verste fall føre til en hel “lockdown-generasjon” som blir utestengt fra arbeidsmarkedet. Aller verst er situasjonen for ungdom uten foreldreomsorg.

Tekst Torunn W. Gilje

Barn og unge som har vokst opp uten foreldreomsorg eller i alternativ omsorg, som institusjoner eller fosterhjem, har større risiko for å bli stående utenfor arbeidsmarkedet og samfunnet for øvrig.

Lockdown-generasjonen

Allerede før koronapandemien var det ifølge ILO (Den internasjonale arbeidsgiverorganisasjonen) flere enn 267 millioner unge mennesker som ikke var hverken i jobb, opplæring eller under utdanning. Nå rammes i tillegg unge uforholdsmessig hardt av de økonomiske konsekvensene av pandemien, med avbrutt utdanning og opplæring, arbeidsledighet eller nedgang i sysselsettingsprosent og lønn. Mange unge jobber i uformell sektor eller innenfor yrker som er spesielt utsatt i nedgangstider. Det er all grunn til å ta ILOs bekymring på alvor sier Paula Jahn, ansvarlig for ungdom og partnerskap i SOS-barnebyer internasjonalt.

– Unge er de mest sårbare i en slik krisesituasjon. De mister muligheten til å komme seg inn på arbeidsmarkedet og få verdifull arbeidspraksis. De blir stående utenfor og får ikke utviklet sitt potensiale som arbeidstakere og bidragsytere til samfunnet. Mange har fått utdanningen avbrutt og selv om de fullfører vil det bli vanskeligere for dem å komme seg inn på markedet som nyutdannet. ILO snakker allerede om risikoen for en «lockdown-generasjon», som er alle de unge menneskene som er hardt rammet av effektene av pandemien. Det skjer over alt - ingen land blir spart, sier Jahn.

Stigmatisering og manglende ferdigheter

Et stadig tøffere arbeidsmarked gjør det enda verre å få seg jobb for dem som i utgangspunktet stiller bak-erst i køen. Undersøkelser fra flere land viser at unge som har vokst opp i alternativ omsorg har færre kvalifikasjoner og større problemer

med å skaffe seg jobb. Det er en utfordring at mange som vokser opp i spesielt institusjoner ikke får de livsmestringsferdighetene de trenger for å kunne klare seg selv, sier Sissel Aarak, fungerende generalsekretær i SOS-barnebyer.

– Ungdommene forteller selv at de opplever stigmatisering og diskriminering fordi de har vokst opp

i alternativ omsorg. De understreker også savnet av å mestre ferdigheter de trenger for å kunne bo for seg selv, i tillegg til opplæring og praksis i fagkunnskaper som gjør det mulig for dem å få jobb.

Trenger tiltak

Både i land med gode velferds-systemer og land med dårlig utbygd

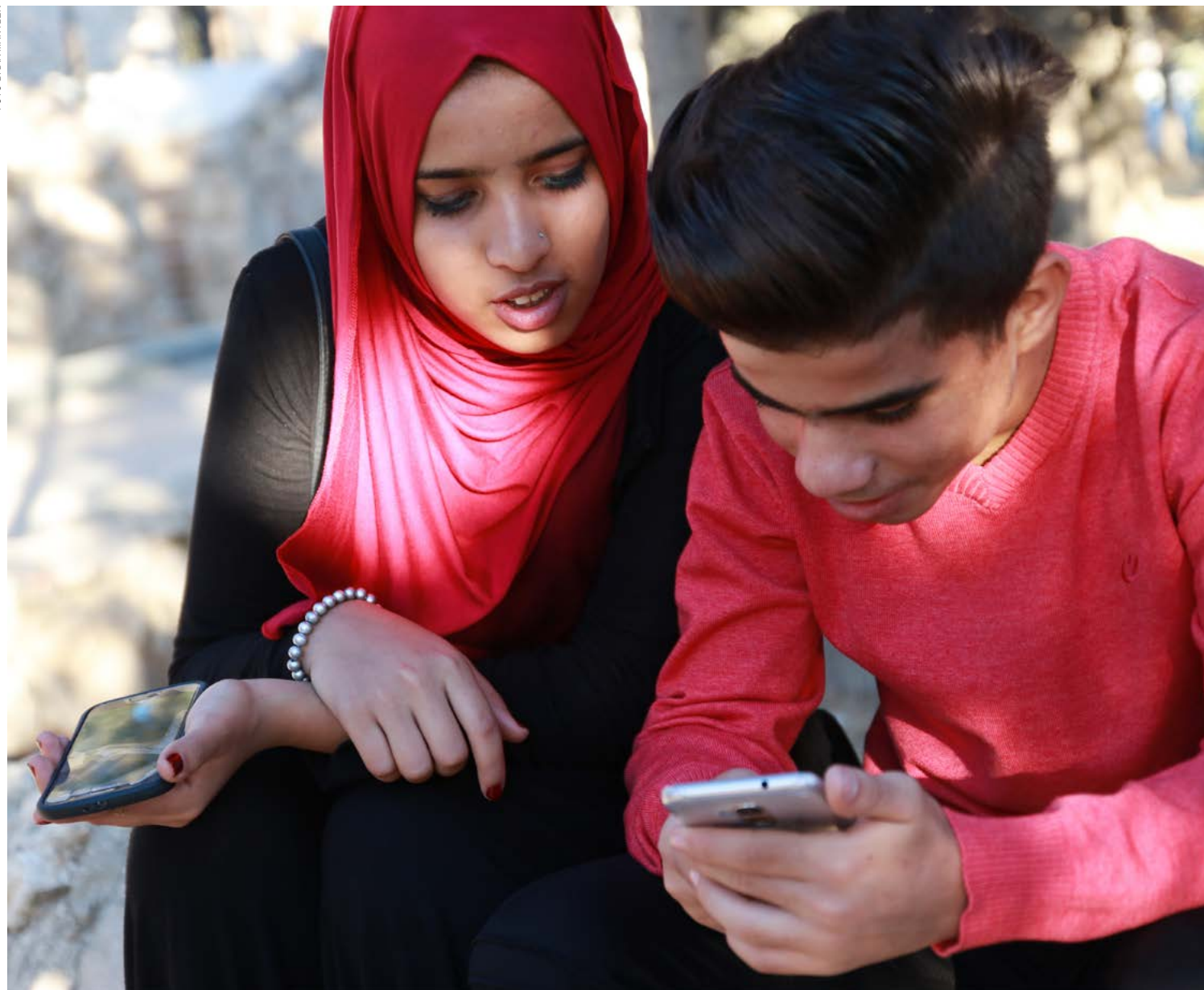
sosialtjenester finnes det få eller ingen tiltak som skal sikre at unge som har vokst opp i alternativ omsorg får den støtten de trenger for å komme seg inn på arbeidsmarkedet.

For å minske gapet og gi unge mennesker like muligheter til sysselsetting uansett bakgrunn, trengs det et samarbeid mellom offentlig og privat sektor, mener Sissel Aarak.

Yrkesopplæring og mentoring gir unge muligheten til å bli selvstendige voksne som kan bidra til samfunnet sitt og legger til rette for vekst og utvikling.

FOTO CORNEL VAN HEERDEN

- Gode og effektive løsninger som kan fange opp dem som faller utenfor det formelle arbeidsmarkedet, sikrer at verdifull arbeidskraft ikke går tapt.

Gi ungdommen en sjanse

YouthCan! er et globalt initiativ fra SOS-barnebyer for å bedre mulighetene på arbeidsmarkedet for unge som har vokst opp uten stabil foreldreomsorg. Dette sysselsettingsprogrammet samarbeider tett med aktører i privat sektor slik at ungdommer får yrkesopplæring, praksisplass og arbeidserfaring.

– Vi ser at opplæring som gir praktisk kompetanse og ferdigheter,

muligheter for mentortjenester eller at potensielle arbeidsgivere involverer seg i å sikre relevant yrkesopplæring det er et faktisk behov for, er konkrete tiltak som har stor betydning for ungdommenes muligheter til å få seg jobb, sier Sissel Aarak.

YouthCan! ble etablert i 2017, og finnes allerede i 31 land. I 2019 fikk 5 700 ungdommer som har vokst opp uten foreldreomsorg hjelp til opplæring og sysselsetting gjennom dette programmet.

Viktig for utviklingen

At unge mennesker har muligheten til å få en jobb de kan skaffe seg et

levebrød av, er ikke bare viktig for hver enkelt ungdom. Det spiller også en stor rolle for utryddelse av fattigdom og økonomisk vekst og velferd for det brede lag av befolkningen, sier Sissel Aarak.

– Arbeidskraften som ligger i dagens unge er en ressurs vi ikke har råd til å gå glipp av. Ungdomsledighet er en driver for sosial misnøye, som bare blir større etter som arbeidsledigheten øker, til tross for at tiltak har gjort at stadig flere unge får utdanning, avslutter Aarak. ■

De som vokser opp uten en familie som kan støtte dem og rettledende, mangler tilhørighet til en familie eller lokalsamfunn og nettverket rundt, stiller svakere enn sine jevn gamle når det gjelder utdanning, opplæring og jobbmuligheter.

YouthCan! er et globalt initiativ fra SOS-barnebyer for å bedre mulighetene på arbeidsmarkedet for unge som har vokst opp uten stabil foreldreomsorg. I 2019 fikk 5 700 ungdommer hjelp til opplæring og sysselsetting gjennom dette programmet.

Vil følge
fadderbarnet
hele livet

FADDERMØTET

EKTEPARET TURID OG KJELL ARNE
OSLO

Prae var bare noen måneder gammel da hun fikk to omsorgsfulle faddere fra Norge. Ekteparet Turid og Kjell-Arne har fått et nært forhold til Prae og fulgt henne så å si hele livet.

-Vi har fått et veldig nært forhold til Prae og til hele barnebyen egentlig, vi føler oss som en del av familien, forteller Turid og mannen Kjell-Arne. Siden ekteparet ikke har barn selv ønsket de å bli faddere for et barn som virkelig trengte det. Kort tid senere kom velkomstmappen i posten med informasjon og bilde av ei lita jente fra Thailand.

Da Prae var tre år gammel, tok ekteparet sitt første besøk til barnebyen. Besøkene har det blitt mange av, og i år var de på sitt fjortende besøk! Selv etter så mange år husker de fortsatt det første møtet med Prae godt. Tidligere den julen hadde de sendt henne en julegave med en rosa topp og et rosa skjørt. Plutselig sto jenta fra bildet lys levende foran dem i det rosa settet hun hadde fått. Den godfølelsen jeg fikk da kjenner jeg fortsatt i dag, deler Turid.

-Jeg håper vi kan følge henne gjennom livet, vi har fått veldig god kontakt. Samtidig ønsker vi etterhvert å få et fadderbarn til. Jeg har selv sett hvor viktig denne støtten er for barna, og nå er det kanskje viktigere enn noen gang å kunne støtte de som trenger det mest.

SPØRSMÅL OG SVAR

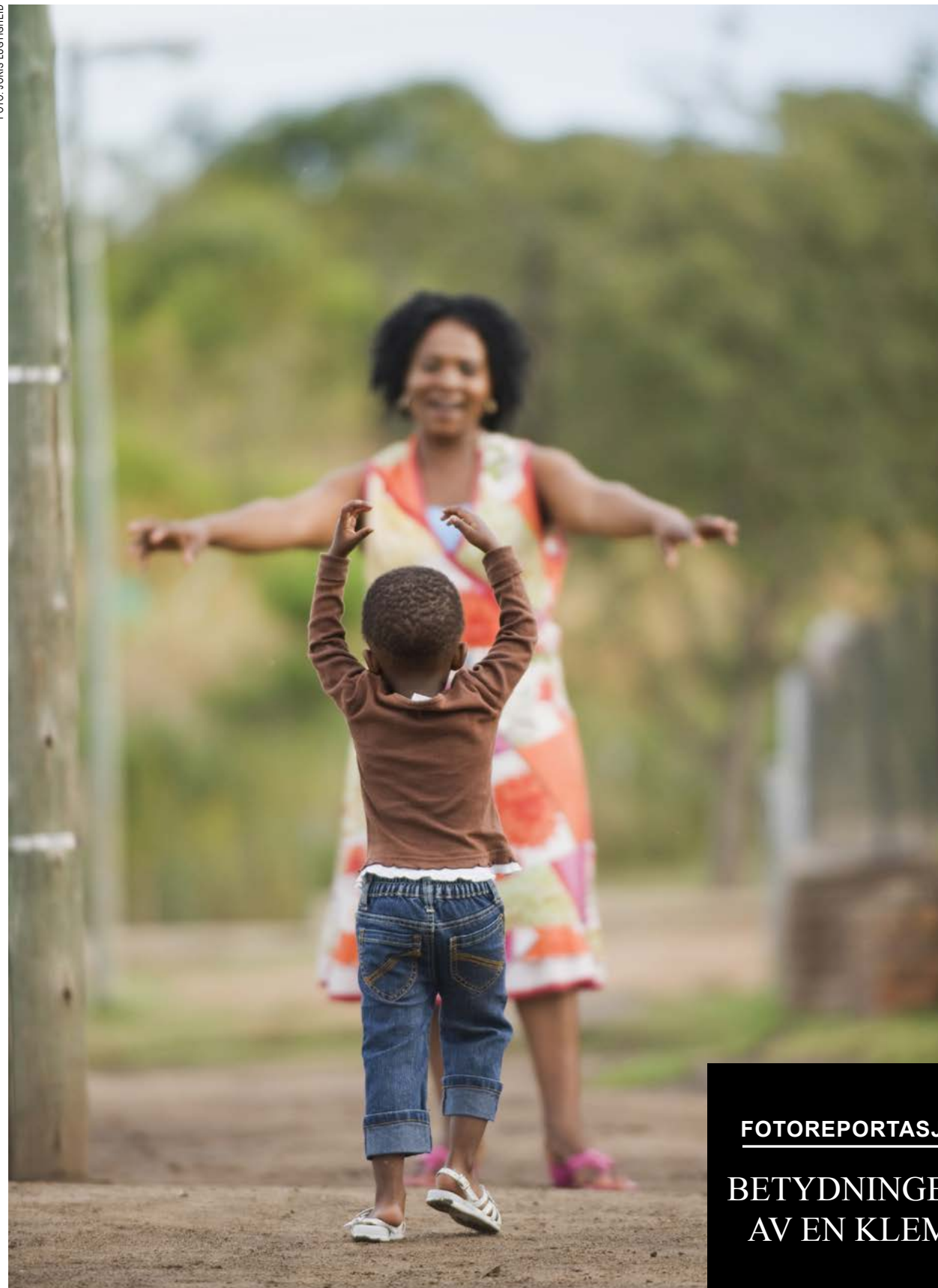
Hvorfor driver dere med SOS-familieprogram?

! I våre familieprogram jobber vi forebyggende med familier i krise for å sikre at barna vokser opp med god omsorg, får skolegang og helsetilbud. Barn har det aller best i egen familie, så lenge den er i stand til å ta godt vare på barna. God omsorg er essensielt for barnets utvikling. Ved å gi barn de beste forutsetningene

og mulighetene vil de kunne vokse opp til å bli morgendagens problemløser. På sikt gir dette ringvirkninger som bidrar til å løfte samfunn ut av fattigdom.

Har du spørsmål om arbeidet vårt? Send det til SOS-magasinet ved maarika.wellnitz@sos-barnebyer.no.

FOTO: JORIS LUGTIGHEID

Det er viktig å møte barn med gjensynsglede etter en dag i barnehagen.

FOTOREPORTASJE

BETYDNINGEN
AV EN KLEM

Kroppskontakt og fysisk nærhet er viktig for både barn og voksne. Klem, kos og en trygg omfavnelse gjør at vi føler oss sett, elsket og anerkjent. Nærkontakten må være en del av daglig omsorg for å skape trygge barn og gode bånd mellom foreldre og barn.

Tekst Maarika Wellnitz

FOTO: NINA RUUD

FOTO: KRISTIN SVORTE

FOTO: KATERINA LIEVSKA

FOTO: MARIANTOINETTA PERU

FOTO: MONICA STROMDAHL

FOTO: BJØRN-OWE HOLMBERG

FOTO: KATERINA LIEVSKA

1. Fysisk nærhet er livsviktig for alle mennesker, og spesielt for barn.
2. Mange barn synes at det er litt tungt og kjedelig å stå opp. Da hjelper det med en pappa-klem.
3. Farvel med en klem og kyss i panna er en fin start på skoledagen.
4. En klem fra noen du er glad i kan snu dagen helt rundt og gi masse positiv energi.
5. Når barn er lei seg, bekymret eller har det vondt, søker de trygghet og trøst. En klem er den beste medisinen.
6. Leggetid og nattakos. Det er ingenting bedre enn å starte og avslutte dagen med denne gesten av kjærlighet.
7. Av og til er kosedyret best. Barn som klemmer favorittkosedyret sitt, føler seg tryggere hvis de har det tungt eller vanskelig.

STORT OG SMÅTT

FOTO: SOS-BARNEBYER

Konferanse

SOS-barnebyer arrangerer konferanse om medvirkning og forebygging **21. september**. Konferanse INGEN_alene skal diskutere framtidens barnevern, som må gjøres av mange flere enn barnevernet. Ingen barn skal stå alene, og ingen voksne skal føle seg alene når de hjelper familier som sliter. Vi diskuterer hvordan lærere, barnehageansatte, helsesykepleiere og fritidsledere kan være til enda større hjelp for de barna

som ikke får trygghet hjemme. Barn trenger full mobilisering fra alle gode krefter, så de slipper å stå alene.

Sted: Radisson Blu Scandinavia, Holbergs gate 30, 0166 Oslo.
Les mer og meld deg på her:
www.sos-barnebyer.no/vart-arbeid/konferanse-ingen-alene

FOTO: SOS-BARNEBYER

UngSOS Norge

27. mai gjennomførte UngSOS digitalt valg til UngSOS Norge. Våre flotte ungdomsbassadører i UngSOS Norge er Hedda Wike (leder), Amanda Westerheim, Aurora Sjøvoll og Kristina Amalie Rauø. De vil fremover jobbe med synlighet og ha et sterkere fokus enn tidligere på påvirkningsarbeid.

Vi trenger flere frivillige, les mer her:
www.sos-barnebyer.no/ungsos/bli-med

ER DU GLAD I Å TA BILDER?

FOTO: CEWE

Delta i en av verdens største fotokonkurranser, CEWE Photo Award, og bidra til SOS-barnebyer samtidig! For hvert innsendte bilde donerer CEWE 10 eurocent til SOS-barnebyer verden over! Du kan sende inn bilder i 10 forskjellige kategorier, og vinne en av 1000 flotte premier. Les mer på contest.cewe.no/

66 %

av inntektene til SOS-barnebyer stammer fra fadderbidrag. Stor takk til alle våre trofaste faddere!

VINNER AV ORD-KONKURRANSE

I forrige utgave av SOS-magasinet spurte vi: **Finner du ti ting som handler om vår?** Vi har trukket en vinner og SOS-hund er på vei til Kerry Helvig. Gratulerer!

Tusen takk til alle som deltok.

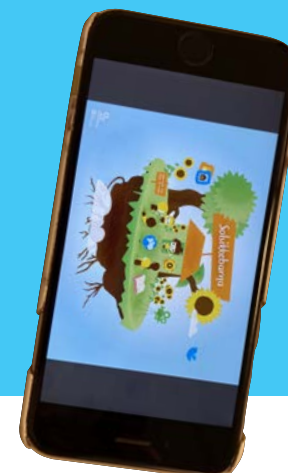
FOTO: SOS-BARNEBYER

Har du prøvd appen «Solsikkebarna»?

I 2016 utviklet SOS-barnebyer appen «Solsikkebarna» for barnehagebarn og elever i småskolen. Her kan man se filmer og bli kjent med barn i andre land, lære om barns rettigheter, lese bøker om Karsten og Petra, spille memospill, tegne, høre solsikkesanger og lære om forskjellige land på interaktive kart. Appen har siden lanseringen blitt oppgradert med nytt innhold i to omganger, senest våren 2020.

Appen er gratis og lastes ned fra App Store for Iphone/Ipad og Google play for Androide enheter.

Tallene som teller!

I fjor støttet SOS-barnebyer 395 000 barn og voksne gjennom våre SOS-familieprogram og over 65 800 barn og unge i SOS-familier og ungdomsprogram.

Takk for at du var med på å gjøre det mulig! Les mer om våre resultater og årsrapporten for 2019 her:
www.sos-barnebyer-samarbeid.no/

Ønsker du å tilgodese dine hjertesaker i testamentet?

Har du spørsmål rundt opprettelse av testament? Lurer du på hvem som kan arve deg, eller hvordan et testament skal se ut? Hvordan går du frem dersom du ønsker å gi deler av arven til valgte formål?

Velkommen til webinar om arv og testament

torsdag 17. september

Senioradvokat Jacob Winderen Lindegaard i Kvale Advokatfirma DA informerer om arvereglene og viser på en enkel og forståelig måte hvordan man kan opprette et testament.

Arrangementet er gratis, men krever påmelding. Gå til www.arvenetterdeg.no eller ring Ragnhild Aarnes i SOS-barnebyer på telefon **908 73 335** for mer informasjon.

Vennlig hilsen

Arven etter deg

24 timer i Peru

Møt Ana* (13) som bor i Juliaca, Peru sammen med moren Sonia og lillebroren Tomas (4). De er med i SOS-barnebyers familieprogram, for familier som er i en vanskelig situasjon. Bli med på en dag i hennes liv.

Tekst og foto: Alejandra Kaiser

06.00

Ana er en morgenfugl og tidlig oppe. Moren har allerede dratt på jobb og Ana skal passe på lillebroren og hjelpe til i huset. Selv om det er sommer, er det kaldt i Juliaca – Ana har sovet med lue og fem tepper.

08.00

Ana og Tomas spiser frokost sammen. Lillebroren har hatt anemi, og Ana passer derfor på at han spiser næringsrik mat. Til frokost er det quinoa og kiwich, frø som er stappfulle av næringsstoffer, med melk og hvetekjeks.

*Av hensyn til personvernet er navnene på barna endret.

07.00

Mens Tomas gjør seg klar, lager Ana frokost.

12.00

Moren er på vei hjem fra markedet og barna går for å møte henne. Sommer i Juliaca betyr regntid og de gjørmete veiene gjør det vanskelig å flytte på vognen. Men sammen klarer Ana og Sonia å få varene hjem igjen. Vanligvis ville barna vært med på markedet for å hjelpe til, men på grunn av korona må de være hjemme

12.30

God håndhygiene er viktig. Ana skal hjelpe moren med å lage lunsj. Dagens meny er gryterett med kylling og grønnsaker.

13.30

Mens barna venter på at maten blir klar, leker de med kattungene. – Vi vil gjerne beholde dem, men mamma sier at de må få et nytt hjem etter hvert, forteller Ana.

15.00

Etter maten hviler moren og lillebroren. Ana slapper av og gjør lekser. Hun går i 7. trinn, men på grunn av korona er skolen stengt. De har ikke internett og derfor må hun følge med på TV der hun får en halvtimes undervisning. Ana synes det er vanskelig å følge mattetimer på TV uten mulighet til å spørre læreren om hjelp.

18.00

Tid for kveldskos! Det er småsnacks og tv-titting på senga til mamma. Alle elsker å se på film og tegneserier.

FAKTA OM PERU

ANTALL INNBYGGERE:

29 MILLIONER

SPRÅK:

SPANSK, QUECHUA OG AYMARA

HOVEDSTAD:

LIMA

VÅRE PROGRAM:

Vi støtter familier, barn og unge.

Familier i vanskelig situasjon får støtte gjennom familieprogram i lokalmiljøet. Barn uten omsorg får et nytt hjem i SOS-familier.

VINN SOS-HUNDEN!

I ordleken har vi plassert 12 ord som handler om skole og utdanning. Du finner dem vannrett, loddrett og på tvers.

L	K	O	M	A	L	B	O	R
E	K	R	T	L	R	L	T	A
M	L	O	K	E	S	Y	A	L
A	A	L	L	S	G	A	V	Æ
T	S	P	E	E	G	N	L	R
T	S	S	K	N	M	T	E	E
E	E	P	A	M	T	A	L	R
L	E	S	E	B	O	K	T	W
P	E	N	S	U	M	A	L	A
A	R	U	M	A	K	U	S	T

Skriv ned ordene og send dem til konkurranse@sos-barnebyer.no, eller SOS-barnebyer ved Maarika Wellnitz, Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo.

Frist: 30. september 2020

RETURADRESSE:
SOS-barnebyer
4896 Grimstad

Jan og Anne har
ikke bare husrom,
men også hjerterom.

**SOS
BARNEBYER**

SKRIV ET TESTAMENT SOM HANDLER OM LIVET

Visste du at én leilighet kan bli til flere hjem i en SOS-barneby? Å skrive et testament er å skrive seg inn i liv som skal leve videre. Tilgodeser dere SOS-barnebyer med hele eller deler av arven, gjør dere det mulig for utsatte barn å skape seg sin egen framtid. For alle barn skal arve jorden.

sos-barnebyer.no/testament • Tlf. 23 35 39 00 • Vi kan tilby advokathjelp